

MEIE SULISED SÕBRAD

LÜHITUTVUSTUS: Programmi käigus saavad lapsed tuttavaks Eestimaa tavalisemate linnuliikidega. Lapsed õpivad linde looduses märkama ning mõistavad lindude tähtsust looduses. Läbi aktiivsete tegevuste ja mängude õpivad lapsed tundma lindude omapärasid ja erisusi võrreldes teiste loomadega, omandavad teadmisi lindude toitumisest, elupaikadest ning suhetest teiste liikidega. Õppeprogrammi läbiviimisel kasutatakse teema näitlikustamiseks linnutopiseid, -sulgi, -mune, -pesasid ja erinevaid tegevusjälgi. Õpitu kinnistatakse keskkonnamängudega. Programmi viiakse läbi aastaringi ning seda kohandatakse vastavalt aastaajale.

EESMÄRK:

Programmil osalenud laps:

- **Tunneb** tavalisemaid koduümbruse linnuliike
- **Oskab** läbi viia lihtsaid vaatlusi ja kirjeldada linde
- **Mõistab** linnuriigi mitmekesisust ja lindude kaitse vajadusi

- **Teab**, kuidas luua lindudele soodsamaid tingimusi

- **Kirjeldab** linna välisehitust, seostab seda elukeskkonnaga

SIHTRÜHM: 5–7 aastased

ÕPPEKEEL: eesti

RÜHMA SUURUS: kuni 24 õpilast

KESTUS: 60 minutit

SEOS ÕPPEKAVAGA:

Õppeprogramm toetab 5–7 aastaste laste õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist. Õppeprogrammil osalenud laps:

- **oskab** sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada
- **keskendub** sihipäraseks mänguliseks tegevuseks
- **mõistab ja tunnetab** ümbritsevat maailma terviklikult
- **väärtustab** keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi

- **suhtub** vastutustundlikult elusloodusesse
- **tunneb** Eesti tavalisemaid linnuliike

TOIMUMISKOHT: Tartu loodusmaja õppeklass, pargiala; lasteaia ümbruses pargis või rohealal

VAHENDID: esitlustehnika ja PPT ettekanne, määrarjad, linnufotod, pesakastide näidised, Linnurestoran erinevate lisatoidu näidistega, lindude toidumaja, linnutopised, munad, pesad, erinevad tegevusjäljed, juhendajal mobiiltelefon/tahvelarvuti nutirakendusega Eesti linnud häälte kuulamiseks, pehmed elutruud mänguasjad, linnupusled (6 komplekti).

PROGRAMMI ÜLESEHITUS:

Sissejuhatus: Tutvustatakse õppeprogrammi eesmärki, õppetöö käiku ja lepitakse kokku programmil kehtivates reeglites (5 min).

Töö käik:

Mis teeb linnust linnu? Linnutopise uurimine ja linnu kehaosade nimetamine. Tutvumine kümne tavalisema linnuliigiga. Lapsed saavad lamineeritud linnupusle komplektid ja peavad rühmatööna linnu kehaosad õigesse kohta asetama (10 min)

Mis oli enne – kas kana või muna? Munade, pesade ja sulgede uurimine. Lapsed saavad teadmisi lindude põlvnemise ning arengu ja kohastumuste kohta (10 min)

Paiga- ja rändlinnud. Selgitatakse, miks osad linnuliigid talveks soojematesse paikadesse rändavad ja osad meile jäävad. Mäng "Paigalind, rändlind. Iga laps tõmbab endale "võlukotikesest" ühe tuntud linnu pildi ja peab mõtlema, kas on ränd- või paigalind. Liikumismäng: juhendaja korralduse peale lapsed matkivad lendamist ja liiguvad vastavalt oma liigi käitumismustris (nt "lendavad" ainult paigalinnud; "lendavad" ainult rändlinnud; paigalinnud tiirutavad kohapeal, aga rändlinnud lähevad osutatud/ märgistatud "lõunamaale"; rändlind ja paigalind moodustavad paari jne) (10 min)

Linnurestorani menüüga tutvumine. Lapsed saavad teavet lindude toitmise kohta. Iga laps saab karbikese, milles on mõni toiduaine (päevalilleseemned, pähklid, kartul, küüslauk jne). Ühise arutelu käigus selgitab juhendaja, mida võib lindudele toiduks pakkuda ja mida mitte ning milliseid linde ja millal toita. Kevadsuvisel perioodil asendatakse antud tööpunkt erinevate pesakastide tutvustamisega ja arutletakse kellele milline elamu sobib. (10 min)

Linnuhäältega tutvumine. Iga laps saab ühe häält tegeva elutruu linnu. Kuulatakse erinevaid hääli. Lapsed saavad teada, miks linnud laulavad ja millal nad seda teevad. Juhendaja annab äpist kuulata vastavaid hääli. Lõpetuseks peab iga laps leidma fotode hulgast oma "lauliku" pildi (10 min)

Kokkuvõttev arutelu ja tekkinud küsimustele vastamine (5–10 min)

ÕPETAJA ÜLESANDED: Õpetaja osaleb aktiivselt programmil, motiveerib ja toetab lapsi. Vajadusel abistab erivajadusega lapsi. Õpetaja annab tagasiside suuliselt või kirjalikult.

JUHENDAJAD:

Aire Orula (EMÜ põllumajandussaaduste tootmine ja turustamine; Luua Metsandus-kool retkejuhtimine; Tartu loodusmaja õpetaja alates 2010. a)

Tiina Lilleleht (TÜ bioloog/bioloogia-keemia õpetaja; Tartu loodusmaja õpetaja alates 1997. a)

Kati Kekkonen (Luua Metsanduskool, retke juhtimine 2013.a, Tartu loodusmaja programmijuht.)



TARTU LOODUSMAJA – TEEVIIT LOODUSE JUURDE

